

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Escola Pau Casals

El Vendrell

Revisat i aprovat pel claustre: 28/06/2019

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1.EL PROJECTE LINGÜÍSTIC	3
2. OFERTA DE LENGÜES ESTRANGERES	5
3.OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENENTATGE I L'ÚS DE LES LENGÜES	8
4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENENTATGE DE LES LENGÜES	9
5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES	19
6. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN	25
7. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT	26
NORMATIVA	26

1. EL PROJECTE LINGÜÍSTIC

1.1. Dades sociolingüístiques

Aquest Projecte Lingüístic forma part del Projecte Educatiu i té present tant el marc legal, com la diagnosi de la realitat del centre.

Defineix grans temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

Els principis expressats en el PLC es desenvolupen en la resta de documents de gestió del centre i es concreten en la programació general de cada curs.

En els darrers anys, la vila de El Vendrell ha anat incrementat el seu nombre d'habitants tenint actualment una població que supera els 37.000 habitants.

Tot i així, el centre està passant de tenir dues línies i mitja a tenir només dues línies però amb ràtios molt elevades. Aquest fet s'ha produït per l'augment de població al municipi tal i com s'ha dit però sense deixar de banda, que ha baixat la natalitat. No obstant, el que no disminueix és molta matrícula durant tot el curs escolar.

1.2. Bagatge lingüístic de l'alumnat i les seves necessitats individuals vinculades als seus resultats acadèmics

Bona part de l'augment que suposa aquesta matrícula, és de famílies procedents de l'àrea metropolitana de Barcelona que tenen el castellà com a llengua materna, tot i que la majoria coneix i parla el català.

També van arribant alumnes de nova incorporació al sistema educatiu de Catalunya, però el nombre és poc significatiu al nostre centre. Actualment hi ha un baix percentatge d'alumnes de diferents nacionalitats i aproximadament la meitat han començat l'escolaritat des de P3 al centre.

En general però, cal remarcar, que una gran majoria d' alumnes, parlen entre ells habitualment en castellà, sobretot a les hores d'esbarjo.

Si parlem de resultats acadèmics al final de l'escolarització en aquest centre i tenint en compte l'avaluació de sisè que fa el Departament, podem dir que la mitjana de la competència dels alumnes en les tres llengües que s'imparteixen, està sempre dins

del llindar de bon domini (franja mitja-alta) a català i castellà i domini suficient (mitja-baix) però quasi bé a la de bon domini en anglès.

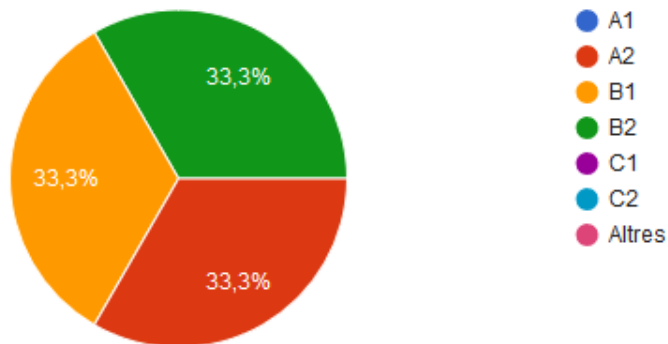
1.3.Competència lingüística del professorat

Pel que fa al català i al castellà tots/es els/les mestres tenen reconegut el nivell que s'obté al finalitzar els estudis universitaris i algun/a d'ells/es té el nivell més elevat pel que fa a la titulació de llengua catalana reconegut a nivell oficial

Pel que fa a les llengües estrangeres, poeu veure-ho reflectit en les següents gràfiques segons les respostes de els/les mestres.

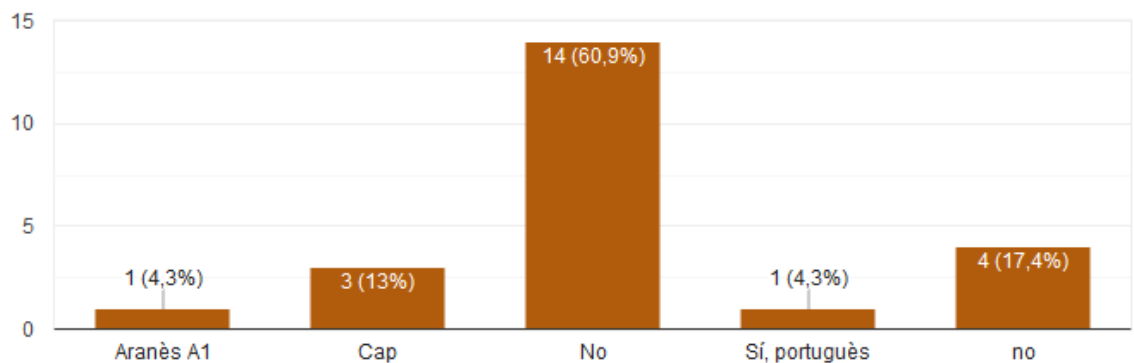
Quin nivell d'anglès tens reconegut pel Departament?

3 respostes

Tens algun altre idioma reconegut? Quin ? Quin nivell ?

23 respostes

1.4.Places docents amb perfil professional

Pel que fa a la composició de la plantilla de mestres, cal dir que és un claustre molt estable i actualment quatre places compleix el requisit de plaça estructural específica. Una en diversitat, dues places de metodologia d'enfocament globalitzat i una d'infantil amb perfil lingüístic.

La resta de places estan ocupades per dues especialistes d'anglès, dues de música, dues d'educació física i finalment una d'educació especial. La resta de places són d'educació infantil i primària.

2. OFERTA DE LENGÜES ESTRANGERES

L'alumnat, en acabar l'etapa, ha de conèixer, com a mínim una llengua estrangera. Al nostre centre és l'anglès, per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural, en definitiva, capaços d'utilitzar l'anglès amb finalitats comunicatives.

2.1. Introducció a la llengua anglesa

Es considera que el temps d'exposició a la llengua i la introducció primerenca de la mateixa és fonamental i bàsic per assolir una bona competència comunicativa. Per això s'introdueix l'anglès de forma oral a educació infantil 3 anys.

2.2.Desplegament del currículum

El centre procura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua anglesa al llarg de l'etapa de primària i estableix criteris que permetin anar reforçant els continguts treballats a cada nivell de manera cíclica i augmentativa, hi ha un document amb la seqüenciació d'aquest continguts per cicles, donant-li sempre un enfocament comunicatiu que se centra en la construcció social dels significats.

A mesura que els alumnes van adquirint la competència comunicativa oral, durant l'educació infantil, a cicle inicial, es va introduint de manera més formal l'escriptura a partir de segon curs de cicle inicial. I així augmentant progressivament el treball de totes les dimensions fins arribar a sisè. Durant l'etapa de primària s'imparteixen dues sessions amb gran grup, una amb mig grup i una sessió setmanal de 30 minuts de lectura en anglès.

2.3. Metodologia

A l'etapa d'educació infantil, es treballa quinzenalment amb mig grup classe i està basat sobretot en el treball de cançons, rutines en anglès, jocs, TPR i un petit treball plàstic al acabar cada un dels tòpics treballats. A P5, s'introdueix la comprensió oral tot fent escolta de contes explicats en anglès que acaben fent preguntes que es responen amb paraules que han sortit al conte.

Totes les activitats de les sessions d'angles estan enfocades perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, sobretot orals, i el més significatives possibles.

A primària, s'introdueixen ja les activitats escrites a partir de cicle inicial i també es treballa la competència oral, a partir de conferències davant dels companys/es sobre un tema proper.

Per l'aprenentatge de la llengua anglesa, s'utilitzen llibres de text als nivells de primària. Aquests es revisen cada quatre anys. El criteri de selecció de llibres de text es basa en la línia metodològica del centre i l'atenció a la diversitat. A educació infantil, material visual, de joc i plàstic. No hi ha llibres.

A part dels llibres de text a les sessions d'angles es fa ús de diferent tipus de materials i recursos (flashcards, dòminos, jocs, pòsters, titelles) que permeten dur a terme activitats basades en els diferents tipus d'intel·ligències i atendre la diversitat.

Pel que fa a l'ús de les noves tecnologies en l'àrea d'angles, el centre considera que els recursos TIC i audiovisuals, són necessaris per a l'aprenentatge de la llengua

estrangera ja que són un mitjà proper als alumnes i que permet atendre la diversitat i els diferents estils d'aprenentatge de l'alumnat. Per tant estan presents en les sessions (pissarres digitals, tauletes i ordinadors)

Els/les mestres especialistes d'anglès han de fer ús de la llengua anglesa per comunicar-se amb els seus alumnes i tan sols en moments molt puntuals i advertint l'excepció de les circumstàncies, es parlarà en la llengua vehicular de l'escola .

Els alumnes també hauran de procurar utilitzar l'anglès com a llengua de comunicació a l'aula . Per això, se'ls demana uns mínims de llenguatge d'aula a cada nivell que estan concretats a la programació d'anglès de forma gradual i seqüenciada que caldrà exigir-ho sempre.

A mesura que pugem el nivell, el/la mestre/a repetirà en anglès els missatges dels alumnes produïts en català, per tal de donar-los model, i ells els hauran de reproduir tot seguit.

Sempre que sigui possible, es preveu tenir contacte amb la llengua estrangera fora de l'aula: obres de teatre, gravacions per projectes de l'mschools, petites conferències entre alumnes d'altres grups, ...

El centre deixa oberta la possibilitat, quan s'escaigui, de treballar alguna de les àrees no lingüístiques en anglès. Això es donaria en el moment en que el centre disposés de més professorat amb la competència necessària i amb garanties d'estabilitat per iniciar i mantenir l'aprenentatge significatiu de l'àrea no lingüística en anglès. A hores d'ara no és possible i tampoc es contempla en el Projecte de Direcció actual.

Al mateix temps, el centre també considera important participar en projectes i programes plurilingües com ara Erasmus, e-twinning, ... que possibilitin el contacte amb altres llengües i donar funcionalitat a l'aprenentatge de l'anglès. Però un cop

més, no té recursos personals per fer-ho i tampoc es contempla en el Projecte de Direcció Actual.

Pel que fa al temps d'extraescolars, dins de l'oferta d'activitats que es donen, hi ha la d'anglès des de P3 fins a sisè i es distribueixen en grups, segons els nivells d'aprenentatge per poder realitzar les proves oficials de Cambridge. Starters que és el primer dels tres exàmens oficials i els movers que és el segon dels tres exàmens de Cambridge English Young Learners (YLE).

3.OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

3.1.Concreció dels objectius generals

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini de llengües, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat social i personal. Per a les escoles de Catalunya la primera referència que cal tenir en compte és la legislació, l'Estatut i la llei de política lingüística, que estableix que *“la llengua pròpia de Catalunya és el català i que és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. A més el català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, que és la llengua oficial de l'Estat espanyol.”* El reconeixement d'haver d'aprendre dues llengües, a més, és un privilegi que obre les portes a desenvolupar-se en una societat oberta a altres cultures.

Aquesta obertura es reforça, a més, si considerem la nostra vinculació a Europa, per mitja del *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.*

Les nenes i els nens, en acabar l'etapa de primària:

- a) han de dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge
- b) també han de dominar el castellà
- c) han de conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural

- d) han de comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre llengües romàniques
- e) han de tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho han de fer respecte d'altres de més llunyanes, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment, malgrat no les aprenguin mai.
- f) han de desenvolupar la competència audiovisual amb la consciència de la importància de l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació i la influència que els missatges audiovisuals i els seus llenguatges tenen en els nous sistemes de comunicació que configuren moltes de les realitats d'aquest món plural i divers.
- g) han de tenir present que el català és la llengua usada en totes les activitats acadèmiques del centre i és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre.

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

La llengua catalana és la llengua vehicular i d'aprenentatge. A excepció de la llengua castellana i de la llengua anglesa, la resta d'àrees s'impartiran en llengua catalana. Les activitats orals i escrites, les exposicions del professorat, el material didàctic, els llibres de text i les activitats d'aprenentatge i d'avaluació han d'ésser en llengua catalana. Així mateix, les reunions, els informes, les comunicacions, etc. han d'ésser en llengua catalana.

La introducció de la llengua estrangera des del primer curs de l'educació infantil reforça la necessitat, tot respectant els ritmes individuals de maduració i de progrés de cada alumne, de l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura de forma sistemàtica i amb caràcter general des de l'educació infantil.

L'enfocament metodològic de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües catalana i castellana ha d'ésser diferent partint de la realitat sociolingüística dels alumnes del centre.

La programació de l'àrea de llengua ha de reflectir el treball conjunt en llengua catalana i en llengua castellana dels continguts, objectius, aspectes metodològics i criteris d'avaluació.

Cada cop és més gran l'acord segons el qual les llengües, totes les llengües i en totes les seves dimensions, s'aprenen en l'ús social i que les necessitats pragmàtiques de comunicació són les que van orientant i afavorint l'assentament del codi.

Per tant cal dissenyar situacions d'aprenentatge globals en que l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució del problema que s'hi planteja. Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat cal un ensenyament integrat de les llengües que coordini els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula per l'assoliment d'una competència plurilingüe.

Cal tenir en compte la llengua de l'alumnat, en especial la de l'alumnat immigrant, tant a nivell simbòlic com en la practica educativa, cosa que, a més, afavorirà que el català esdevingui la llengua comuna i una eina de cohesió social.

L'adquisició de la llengua catalana caldrà atendre-la en la diversitat que planteja l'alumnat i no es pot perdre de vista, que com a nova llengua, és un procés llarg. Calen mesures organitzatives que facilitin treballar els continguts escolars de manera més transversal i menys parcel·lada, que contemplin l'heterogeneïtat real de les aules.

Cal atendre la diversitat de l'aula amb la negociació permanent del que es fa i es diu a l'aula. L'activitat dialògica, la conversa entre les nenes i els nens i entre l'alumnat i el professorat ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Cal potenciar espais de comunicació suficientment variats per a fer possible la seva adequació a tots els estils i característiques d'aprenentatge.

L'objectiu és ensenyar les llengües i la comunicació amb un enfocament comunicatiu, que se centra en la construcció social dels significats. Cal que el centre sigui un espai comunicatiu on la biblioteca i les xarxes socials (blog, instagram, twitter,...), fan l'intercanvi dins de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn.

L'educació en els valors i actitud respecte a la llengua és un dels principis didàctics que es treballa.

En primer lloc perquè introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural present a l'aula i l'entorn és un camí que produeix la flexibilitat de pensament.

En segon lloc cal que l'alumnat sigui conscient del perill que la llengua i els diferents llenguatges tenen perquè es poden convertir en vehicles de transmissió de valors negatius d'enofòbia, de sexisme o d'intolerància.

Pel que fa als recursos TIC, s'utilitzen per organitzar, aplicar i presentar la informació en diferents formats, per aprendre a llegir, escriure de forma individual i col·lectiva, per comunicar-se i publicar la informació per a una audiència determinada, facilitant la quantitat i qualitat dels documents produïts i fent que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.

Les funcions del processador de text serveixen per organitzar el text, per gestionar-lo, per modificar-lo, corregir els errors i millorar-lo. Els correctors canvien el procés de revisió. Equivocar-se forma part de procés d'aprenentatge. Les presentacions multimèdia donen suport a l'expressió oral.

En la cerca d'informació es treballa amb mitjans tecnològics per tal d'arribar a entendre, registrar, valorar, seleccionar, sintetitzar i comunicar informació.

Pel que fa a l'avaluació, cal concebre-la fonamentalment com activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència plurilingüe i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. L'avaluació forma part indestriable de l'estructura de les tasques de l'ensenyament aprenentatge de les llengües. Cal preveure els dispositius d'avaluació com activitat conjunta (interactiva) amb l'alumnat, com a reflexió sobre els processos i sobre els resultats de l'aprenentatge lingüístic, tot precisant les paraules i els criteris per a regular el procés, per a valorar els obstacles que es presenten, i per introduir millores, o per la necessària valoració del resultat final. Cal que l'alumnat sigui conscient de tot el procés seguit, que sigui capaç d'usar

funcionalment la reflexió sobre la llengua, revisant i reformulant les seves produccions i que aprengui a transferir el que ha après en altres situacions. Amb aquesta activitat cognitiva i metacognitiva el professorat o un grup d'alumnes mitjançant el treball cooperatiu, poden donar a l'alumnat el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-lo a valorar el propi treball i a decidir com millorar-lo.

Per garantir la funció educativa que té el centre, és bàsic que l'equip docent disposi d'espais per poder coordinar i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament, per acordar els usos lingüístics que s'han d'emprar i el seu ensenyament i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

El centre té planificats aquests espais de coordinació. Es dedica una hora a la setmana a la coordinació dels nivells per tal d'aconseguir una unitat d'acció en les activitats d'aprenentatge.

També es realitza una hora setmana de coordinació de cicle amb l'objectiu de planificar les activitats de cicle i consensuar aspectes metodològics i els valors que es volen transmetre.

Un cop al trimestre es realitzen sessions d'avaluació, amb la finalitat de traspasar informació sobre les característiques de l'alumnat i l'evolució del seu aprenentatge.

Sempre que és possible, a principi de curs es realitza una entrevista entre tutors quan hi ha un canvi de cicle o mestre/a per traspasar informació de l'alumnat i dinàmica d'aula. Quan es preveu que això no serà possible es demana que es deixin per escrit les característiques rellevats del alumnes i de la dinàmica del grup a final de curs.

Cada curs escolar es planifiquen activitats comunes, en sessions d'avaluació interna, on es treballen aspectes concrets per afavorir la continuïtat i la coherència entre etapes i cicles.

Finalment, dir que per avaluar el progrés en el coneixement de la llengua, es tindran en compte els criteris d'avaluació esmentats en els Decrets 181/2008, per a educació infantil, i el 142/2007 per a cada cicle de primària. Seguint aquest criteris també s'avalua el progrés en l'assoliment de les capacitats i competències bàsiques

segons l'ORDRE/ENS/164/2016,14 de juny que estableix els documents i procediments d'avaluació a educació primària.

Pel que fa al material, el centre determina els criteris d'elecció dels materials didàctics de les àrees lingüístiques i no lingüístiques de manera consensuada. Aquests criteris es troben recollits al Pla d'Acció Tutorial (PAT)

El material que s'utilitza a educació infantil i cicle inicial és d'editorial i d'elaboració pròpia.

Als cicles mitja i superior es segueix una línia editorial. Abans de decidir-nos per una línia es té en compte que el treball de la llengua es faci a partir de tipologies textuais. En les àrees no lingüístiques es té en compte l'organització del text, ja que per a molts dels aprenentatges del llenguatge escrit i tècniques d'estudi s'utilitzen àrees curriculars no lingüístiques. És així que en l'àrea de Coneixement del medi natural, social i cultural es treballa el llenguatge visual i els indicadors textuais i recursos gràfics com elements característics de la llengua escrita.

El currículum considera com a eix del procés educatiu les competències que l'alumnat necessitarà per desenvolupar les seves funcions en la societat, en la seva futura vida laboral, així com resoldre problemes i situacions que es trobarà al llarg de la seva vida. En conseqüència s'han de seleccionar les estratègies perquè l'alumnat aprengui a utilitzar els recursos necessaris, els coneixements, les habilitats i les actituds de manera flexible, adequada i en tota la seva complexitat, en contextos i situacions canviants i diversos. La metodologia ha d'organitzar les activitats dels alumnes de l'escola, la utilització de materials i recursos, l'ajut que pot donar el professorat per arribar a assolir les competències.

Unes metodologies didàctiques que possibilitin el principi de l'educació integral de les persones seran les que afavoriran el desenvolupament de les competències bàsiques, l'acció educativa se centra en l'alumnat i aprendre no és la simple acumulació de coneixements, sinó el desenvolupament de la capacitat d'utilitzar-los.

Per desenvolupar les competències calen activitats diversificades, que comportin diferents maneres d'organitzar l'aula i impliquin l'ús de recursos diversificats. Això suposa la coordinació entre les diverses àrees per potenciar estratègies comunes per aprendre, centrades en el diàleg pedagògic i la construcció compartida del

coneixement, situacions adreçades a generar interès mitjançant la resolució de problemes i altres mètodes actius; estratègies per al desenvolupament d'un pensament crític i alternatiu i una adequada utilització de les TIC. Cal tenir en compte que les activitats han de comportar diferents i variades formes d'agrupar els alumnes i de distribuir els espais a l'hora de treballar. És important compaginar el treball de l'alumnat en gran grup, amb l'individual, per parelles i en petit grup, seguint els principis del treball cooperatiu tal i com s'especifica al PAT.

A l'hora d'organitzar activitats d'ensenyament aprenentatge el centre tindrà com a marc els següents punts :

- L'aprenentatge haurà de ser funcional (que s'acosti i serveixi per a la vida quotidiana) i significatiu (incorporar els nous coneixements als esquemes propis).
- El professorat haurà de partir dels coneixements previs de l'alumnat, es donarà a conèixer els continguts i la seva finalitat, proposant un grau de dificultat adequada, ajudar a establir relacions entre els coneixements previs i els nous, de consolidació, de recuperació, d'ampliació, de recopilació i de síntesi. A partir dels coneixements previs, s'ha de fer un tractament cíclic (repetitiu, però que permet evolucionar) dels temes en totes les àrees.
- Les activitats s'hauran de dissenyar procurant que portin plaer per aprendre, siguin motivadores, desenvolupin la imaginació, la iniciativa i la persistència, despertin la curiositat, constitueixin un repte.
- Es treballarà a cada cicle de manera globalitzada, establint relacions entre els aprenentatges de les diferents àrees.
- S'activaran els processos a través dels quals s'aprenen i constitueixen els coneixements i s'arriba a una interiorització de tota la informació: atenció, imitació, observació, experimentació, indagació, reflexió, associació, memorització, memorització comprensiva expressió en diferents llenguatges. S'hauran de triar els materials i recursos adequats per a facilitar aquesta tasca.
- S'evitarà mètodes tancats i s'afavorirà que l'alumnat pensi i sigui crític.
- Es donarà ajut constant a l'alumnat perquè s'estimuli i pugui seguir endavant en el seu desenvolupament intel·lectual, fisiològic i psicomotor.

- S'afavorirà la capacitat d'equilibri i autonomia personal per aconseguir un equilibri emocional que porti benestar propi i bones relacions amb els altres.
 - Es fonamentarà el treball de grup, el treball cooperatiu, els projectes interdisciplinaris i/o qualsevol metodologia perquè afavoreixi l'aprenentatge a partir de compartir punts de vista, considerar arguments dels altres, ser tolerant i aportar intervencions positives i constructives.
 - Es vetllarà per tenir una aula acollidora, familiar, còmode i oberta a qualsevol tipus de temes a tractar.
 - A l'hora de planificar les activitats, des de totes les àrees, cal tenir en compte elements de les competències més transversal per afavorir la seva adquisició:
 - **Aprendre a aprendre.** Cal destinar un temps perquè l'alumnat reflexioni de forma col·lectiva i individual sobre el propi procés d'aprenentatge. Per a la motivació i l'esforç, cal planificar activitats voluntàries que incloguin la cerca d'informacions complementaries. Per al treball d'hàbits es recomanable aplicar tècniques de treball (subratllat, resums, ...), portar una planificació i control del temps (estudi, lleure ..) per mitja de l'agenda personal.
 - **Autonomia i iniciativa personal.** Fomentar activitats on l'alumnat hagi d'escollir i justificar el perquè de la seva elecció. Cal combinar les activitats individuals i en grup cooperatiu. Desenvolupar les competències emocionals adreçades a un mateix i a les altres persones.
 - **Tractament de la informació i la competència digital.** Utilitzar les TIC com una eina per cercar i seleccionar informació i també aprofitar el seu potencial com a llenguatge per aprendre en contextos individuals i compartits per a la comunicació.
 - **Competència comunicativa lingüística i audiovisual.** El llenguatge com a base de tots els aprenentatges, és responsabilitat de totes les àrees.
 - **Competència social i ciutadana.** Cal promoure valors humanitzadors que no excloguin cap persona ni cap col·lectiu.
- Per tal de desenvolupar aquestes competències cal una coordinació eficaç. Això significa superar la simple informació sobre els continguts de les diferents àrees. Aquesta coordinació ha de fomentar:

- Posar-se d'acord en la metodologia que es treballarà, especialment en les estratègies d'aprenentatge.
- Acordar l'avaluació tenint en compte els criteris d'avaluació.
- Treballar articuladament les diferents estratègies i tècniques d'aprenentatge, les habilitats comunicatives i els diferents tipus de text i les habilitats cognitiu lingüístiques (descriure, explicar, argumentar ...) una llista que pot servir de model és :
 - Textos que contenen: reportatge, testimoniatge, anècdota ...
 - Textos que descriuen: informe d'observacions, acta, llistes, descripció d'un lloc, d'una situació, d'un personatge, d'un objecte, article d'enciclopèdia, llibre de text, reportatge, notícia periodística ...
 - Textos que organitzen informació o idees: quadre, esquema mapa conceptual, mural, maqueta ...
 - Textos que diuen com fer: recepta, instruccions de muntatge, consells o suggeriments, protocol de laboratori, dossier de sortida de camp, consignes, normes o regles d'un joc ..
 - Textos per a convèncer o fer actuar: anunci, cartell de promoció, text d'opinió, debat...
 - Textos que impliquen interaccions verbals: entrevista, conversa, dramatització, còmic ...
 - Textos que serveixen d'eines de referència: diccionari, atlas, catàleg, anuari, banc de dades, glossari.

4.1.L'enfocament de l'aprenentatge i la lectura a la nostra escola L'aportació del constructivisme

Els fonaments teòrics vénen de les aportacions i coneixements més recents i actuals que caracteritzen els processos de l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura en base a dues perspectives que són alhora complementàries: la social i la cognitiva.

Els enfocaments soci cognitiu i el constructivisme social, ens aporten el model cognitiu anomenat constructivisme, i és el marc teòric del nostre sistema educatiu de referència.

L'enfocament constructivista recull aportacions teòriques d'autors com Piaget, Vigotski i d'altres que consideren l'aprenentatge com un procés, alhora, individual i social, en el qual l'individu construeix els coneixements en interacció constant amb l'entorn i amb els altres. Una de les conseqüències més significatives de l'aplicació d'aquest model és el paper del docent a través de la comunicació. Els termes en que es fonamenta el constructivisme com "construcció de l'aprenentatge", "aprenentatge proper", "procés individual",... conformen els paràmetres que ha de seguir la pràctica docent: parar atenció en el procés d'aprenentatge, respectar els diferents ritmes d'aprenentatge i assegurar que aquest sigui significatiu i funcional.

Des d'aquest enfocament, al nostre país, les aportacions d'Ana Teberoski i Emilia Ferreiro, replantegen de nou l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Van descobrir el procés a través del qual, els nens construeixen el seu propi sistema de lectura i escriptura. I aquest procés és universal, quan són escriptures alfabètiques com la nostra, independentment dels mètodes escolars que s'utilitzin, o fins i tot abans de l'escolarització de l'infant.

4.2. La lectura i l'escriptura des d'una perspectiva constructivista

La lectura i l'escriptura són dos processos estretament relacionats i per això s'han d'abordar conjuntament per tal de garantir-ne el significat.

Aquest significat ve donat únicament per la funcionalitat que aquests dos aprenentatges tenen per a l'infant. Entendrem doncs que la lectura i l'escriptura tot i ser dos processos tenen una finalitat comuna: *la construcció i la interpretació de significats*. Cal transmetre als infants el veritable valor funcional de saber llegir i escriure; per això a l'escola haurem de plantejar activitats d'aprenentatge que demostrin la funcionalitat del llenguatge.

Teberoski i Ferreiro, han posat de manifest que els alumnes arriben a l'escola amb un ampli bagatge de coneixements sobre la llengua (saben imitar l'acte de llegir i d'escriure, saben que les persones, els animals i les coses tenen un nom que els identifica...). Els treballs d'aquestes dues autores constaten com es va produint la construcció del llenguatge: el coneixement progressiu d'un nombre més gran de paraules, la identificació de les síl·labes, de lletres... Els docents han d'aprofitar el

bagatge de coneixements previs que els nens i les nenes tenen per tal d'assegurar la construcció d'aquests dos aprenentatges.

Tanmateix el camí que l' infant segueix en aquest procés, no és arbitrari, sinó que segueix diverses etapes consecutives que el porten a saber "llegir i escriure". El coneixement d'aquestes fases és prioritari per tal que el docent pugui planificar les activitats que faci possible que els alumnes avancin correctament.

4.3.El paper del mestre i de la mestra en aquest procés

En l'aprenentatge dels nens, els adults, són els mediadors entre els coneixements i l' infant. La figura del docent esdevé molt important ja que una gran part del procés d'aprenentatge es porta a terme en el marc de l'escola.

La funció bàsica del mestre/a davant del grup d'alumnes, és facilitar els diferents aprenentatges.

Els paradigmes d'acció del professorat per a fer possible aquesta afirmació es podrien resumir en les actuacions següents:

- Promoure situacions d'interacció mestre-alumne, alumnes-alumnes, i alumnes-altres adults, perquè només en la interacció és possible l'aprenentatge.
- Fomentar la participació dels alumnes.
- Proporcionar les condicions necessàries perquè els alumnes puguin ser autònoms, crítics i respectuosos amb els coneixements.
- Fer que els alumnes se sentin protagonistes dels seu propi aprenentatge.
- Procurar l'aprenentatge d'estratègies i habilitats.
- Intervenir respectuosament observant, escoltant, retocant, enriquint, ampliant,...utilitzant recursos com ara la repetició, la reestructuració, el comentari i les preguntes.
- Tenir en compte que els errors dels infants són etapes del seu procés evolutiu.
- Crear situacions que estimulin la curiositat, la iniciativa i la interacció.

- Tenir en compte la funcionalitat dels coneixements que els alumnes adquireixen, buscant situacions d'aprenentatge funcionals, que tinguin sentit per als alumnes.
- Adequar-se a les característiques del cicle i del grup, tenint en compte els estadis de desenvolupament i els coneixements previs.
- Treballar en la zona de desenvolupament proper, és a dir, entre allò que el nen és capaç d'aprendre i fer sol i allò que és capaç d'aprendre i fer amb els altres.
- Plantejar reptes d'aprenentatge que siguin assumibles per l'alumnat.
- I ser conscient que les produccions dels adults són models per als alumnes.

El plantejament de l'escriptura

- Habilitats i estratègies implicades en la producció de textos
- La composició dels textos i la codificació
- Els aspectes formals de l'escriptura
- Els recursos didàctics
- Els models didàctics del procés escriptor: el modelatge
- L'observació-avaluació del procés d'adquisició de l'escriptura

El plantejament de la lectura

- Les característiques que defineixen el procés lector
- El procés de llegir
- Etapes evolutives del procés lector
- Els aspectes formals de la lectura
- Els models didàctics del procés lector
- L'observació i l'avaluació del procés lector

Tipologies de textos i la seva funció

- Metodologia de treball dels textos
- Models de tipologies

Interacció dels alumnes: organització de l'aula

- Diferents estratègies, diferents agrupaments

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

5.1. Treballar la competència comunicativa de la llengua catalana i castellana de manera igual a les dues llengües

La competència comunicativa és la competència més global i comú i ha de ser atesa des de totes les àrees curriculars i activitats educatives del centre. Aquesta competència es concreta en la competència oral, l'escripta i l'audiovisual.

o **La competència oral** facilita, a través dels intercanvis amb els altres, adults o no, elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del propi pensament. Cal considerar-la en totes les seves dimensions, la de la interacció, la de l'escola i la producció, i la mediació en gran grup o grup petit, atenent tant els aspectes verbals com els no verbals i la possibilitat d'emprar diferents mitjans o les tecnologies de la informació i la comunicació. A més, l'ús reflexiu de la parla és l'eina més eficaç; per al pilotatge dels aprenentatges. L'alumnat ha d'assumir el paper d'interlocutor atent i cooperatiu en situacions de comunicació, fet que l'ajudarà a intervenir de forma competent en el seu entorn i a desenvolupar-se amb expressivitat i fluïdesa en una societat democràtica i participativa. Per aquest motiu, a primària es fan tres conferències orals davant la classe en cada nivell i una per trimestre.

o **La competència escrita** s'ha de potenciar en totes les seves dimensions, receptives (lectura) i productives (escriptura), de comunicació i creació i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Els processos de lectura i escriptura són complexos i diversos segons quin sigui el tipus de text, el suport i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la lectura i escriptura de textos a qualsevol àrea o activitat escolar. Cal motivar qui llegeix i escriu perquè descobreixi en la llengua escrita una eina d'entendre's a si mateix o a si mateixa i a les altres persones, i els fenòmens del món i la ciència i també que és una font de descoberta i de plaer personal. Cal aplicar-la progressivament a textos de nivells de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (verbal, gràfics i imatge).

A la nostra escola, L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir-ho s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

A educació infantil s'inicia l'aprenentatge de la llengua escrita a partir dels interessos de l'alumnat i d'activitats significatives. Activitats com el nom propi, les rutines i els monogràfics que es treballen en cada unitat de programació, són recursos que s'utilitzen per iniciar-se en la llengua escrita.

A primària, especialment a cicle inicial, es dedica un temps important a l'aprenentatge de la llengua escrita, no només a les àrees lingüístiques, sinó en totes les àrees. Es respecta l'ortografia natural i s'inicien petites normes ortogràfiques. A cicle mitjà i cicle superior el treball ortogràfic, la coherència, la cohesió, el lèxic i la morfosintaxi adquireixen més rellevància.

Gràcies a la participació de mestres dels diferents cicles a la formació Ara Escric, s'estan introduint noves activitats a les programacions de llengua catalana i castellana per tal de millorar aquesta competència.

o **La competència audiovisual**, cal entendre-la en totes les seves dimensions receptives, productives i crítiques, de comunicació i de creació, i amb una clara relació amb les interaccions orals que afavoriran un accés més conscient i eficaç; a les informacions audiovisuals de tanta importància per l'impacte tan global que han aconseguit les tecnologies de la informació i comunicació. Els processos de recepció i creació són complexos i diversos segons el tipus i format triat i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la seva utilització en qualsevol àrea o activitat escolar. Cal motivar la seva utilització per aprendre i comprendre'ls com a globalitat, tot aplicant el seu aprenentatge a missatges cada cop més complexos i amb funcions més diversificades i amb formats i suports més variats. Totes les conferències orals, són gravades de manera que si és necessari el /la mestre/a en pot fer un anàlisi amb l'alumne per tal de millorar allò que costa més.

o **La competència plurilingüe i intercultural.** La seva finalitat és donar eines perquè les nenes i els nens puguin afrontar els reptes de la societat: actuar adequadament en un món plural, multilingüe i multicultural. Cal aprendre els continguts propis de les llengües curriculars i caldrà aprendre actituds i habilitats per afrontar altres llengües.

o **La competència literària,** pròpiament específica de l'àrea de llengües, fa que les nenes i els nens puguin comprendre millor el món que els envolta. L'accés guiat de lectures facilita desenvolupar l'hàbit lector i escriptor, descobrir el plaer de la lectura, identificar estètiques i recursos, i apreciar textos literaris de gèneres diversos.

És per això, que totes les activitats de les àrees lingüístiques tenen una importància remarcable en el desenvolupament de la competència comunicativa.

La llengua, és una competència transversal a totes les àrees i l'assoliment dels objectius dependrà del tractament que se'n faci en totes elles.

Les activitats relacionades amb aquesta competència també afavoreixen la millora de les competències metodològiques. Els processos de la llengua escrita són una clau en la competència del tractament de la informació i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per l'elaboració del coneixement.

La lectura i l'escriptura d'informacions presentades en diferents llengües i formats aporta una nova dimensió als processos de tractament de la informació.

La verbalització i les interaccions resulten claus en el desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre, ja que regulen i orienten la pròpia activitat amb progressiva autonomia.

La llengua, pel paper que juga en el desenvolupament de les competències metodològiques, ajuda a la comprensió dels processos de les competències centrades en conviure i habitar el món. D'una manera especial, la competència plurilingüe i intercultural contribueix al desenvolupament de la competència social i ciutadana, entesa com les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. Aprendre llengües és aprendre a comunicar-se amb altres persones i assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

Així mateix, els continguts de les àrees lingüístiques s'organitzen al voltant de tres grans competències, per aquest motiu el currículum presenta:

- **Dimensió comunicativa**, que inclou parlar i conversar, escoltar i comprendre, llegir i comprendre, escriure, coneixement del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge. El centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres. El paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar per aprendre.

A l'educació infantil el llenguatge oral sovint és el mitjà més quotidià per adquirir aprenentatges. En totes les activitats que es realitzen el llenguatge oral té un paper fonamental. A la nostra escola, cada vegada més els alumnes que inicien l'escolarització en aquesta etapa, són procedents d'un marc familiar castellanoparlant. És per aquest motiu que en les programacions que es porten a terme a l'aula, el llenguatge oral hi ha de ser molt present. Els aspectes prioritaris són l'actitud de l'alumnat i l'expressivitat (la predisposició per l'ús de la llengua oral, la mirada i els moviments que realitza en la comunicació).

A primària es fomenta el llenguatge oral a través de: l'expressivitat (actitud, mirada, moviments), claredat en l'expressió (velocitat i ritme, volum, expressivitat, claredat en la dicció), correcció lingüística (pronunciació, lèxic i morfosintaxi) que són continguts de l'expressió oral: adequació al context, registre, coherència (claredat, ordenació, selecció i rellevància de les idees) i cohesió (ordenació de les idees, estructura del discurs).

Tenint en compte el nivell de l'alumnat, s'ha de treballar per afavorir la comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana, utilització de les TIC. S'ha de desenvolupar una capacitat crítica per comprendre allò que s'ha escoltat. Cal mostrar interès, atenció i respecte davant les intervencions dels altres.

Aquesta és la base dels aprenentatges de l'àrea, com ho és de tots els aprenentatges escolars. Els seus continguts no són específics de l'àrea lingüística, sinó que caldrà atendre'ls en totes les activitats curriculars, centrant les activitats de l'àrea en el que té relació amb els aprenentatges literaris. Pel que fa als continguts referits al funcionament de la llengua i el seu aprenentatge es considera que es vol introduir-los i exercitar-los amb la funció exclusiva de millorar la comunicació, defugint el tractament gramaticalitzat de l'ensenyament de les llengües.

- **Dimensió literària** planteja els continguts específics de l'àrea de manera que el tractament dels continguts de la dimensió comunicativa s'han de focalitzar per a l'assoliment dels objectius d'aquesta dimensió. Cal posar atenció a la cultura tradicional i les obres de referència de la cultura escrita.

- **Dimensió plurilingüe i intercultural** planteja continguts relacionats amb els usos socials en contextos multilingües. Cal atendre totes les habilitats necessàries per a la comunicació en contextos plurals.

En relació directa amb la dimensió plurilingüe i intercultural, però tenint en compte també la dimensió comunicativa, hi ha un conjunt de continguts que són comuns a totes les llengües ensenyades. No té sentit que cada llengua torni a plantejar-los des de l'inici com si fossin específics, ben al contrari, cal introduir-los més sistemàticament i reflexiva en la llengua de l'escola per ser aplicats en les altres i facilitar així, la transferència necessària d'aprenentatges entre llengües. Aquests continguts comuns són més freqüents entre la llengua catalana i la llengua castellana. També n'hi podem trobar en la llengua anglesa, tot i que n'hi ha menys i el tractament es farà des d'una altra perspectiva.

Qui la fa: Els mestres de cada cicle que fan l'àrea de català i castellà.

Per tant, La llengua és vehicle de comunicació i convivència. Són moltes les activitats que es realitzen al centre per potenciar i incentivar l'ús de la llengua. Activitats com les que es descriuen al pla lector, lectures de benvingudes (Dia Mundial de la Poesia, inici de la primavera) i contes relacionats amb diversos

personatges de l'entorn escolar: la castanyera, el carnestoltes, cantada de nades i jornada lingüística dins de la Primavera Cultural.

5.2. Programa d'immersió lingüística

El nostre centre no té un context sociolingüístic en el qual hi hagi un gran nombre d'alumnat amb desconeixement de la llengua del sistema educatiu de Catalunya. Per aquest motiu no tenim aula d'acollida però tot i així, s'apliquen estratègies i mesures organitzatives per acollir l'alumnat nouvingut i que rebi una atenció lingüística que li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles. Totes aquestes mesures estan recollides i detallades en el pla d'acollida d'alumnes nouvinguts.

Per fer-ho, fem ús de les hores de suport dels mestres per tal de programar un suport lingüístic per atendre aquests alumnes.

Al mateix temps, el centre té definida una organització per a l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, que en termes lingüístics es centra fonamentalment a reforçar el desenvolupament de la llengua oral a educació infantil, l'assoliment de la lectura i l'escriptura a cicle inicial i el desenvolupament de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita als cicles mitja i superior.

Els mecanismes que es posen en funcionament per assolir aquests objectius, els plans individualitzats, els aspectes organitzatius, les orientacions metodològiques i els suports que es realitzen, es troben descrits i detallats en el pla d'atenció a la diversitat de les NOFC.

Per altre banda i arrel d'un assessorament i formació feta per tots/es les/les mestres d'educació infantil i cicle inicial durant el curs 2018-2019, ja s'han establert unes accions concretes per tal de reforçar l'aprenentatge de la llengua vehicular en aquests cicles i per al curs 2019-2020 es farà el mateix als cicles de primària restants.

6. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

A nivell intern, la majoria d'informacions es fan a través de la comissió pedagògica formada per la cap d'estudis i les coordinadores de cicle i posteriorment les

coordinadores ho passen a cicle i finalment després de cicle es treballa per nivells. Aquesta comunicació és setmanal.

Un altre via de treball és el dels grups de treball que també és setmanal i que entre aquests hi ha el de la biblioteca que és el que toca més el tema de la llengua.

Finalment tenim el paper de la coordinadora LIC de centre que juntament amb la direcció vetllen per tal de que tot el que es plantegi a nivell lingüístic , es vagi aplicant i complint i davant de qualsevol dubte és té l'assessorament de l'assessora LIC dels Servei Educatius.

A nivell de comunicació amb les famílies, tot es fa a través del mail, de circulars quan es necessita autorització i de l'agenda de l'alumne/a a primària. En cas de no contactar amb les famílies a través d'aquests mitjans, es fa servir el telèfon.

Finalment dir, que l'escola està dins del Pla d'Entorn de la vila i fa activitats dins d'aquest projecte relacionades amb la llengua catalana i la cohesió social així com l'acollida de noves famílies estrangeres.

7. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

Com a centre hem participat al programa de formació Ara Escric.

Dins de la Formació de zona com a centre vam fer un curs en centre de Comunicació Oral el curs 2013-2014 per a tots els cicles.

Formació per a treballar correctament l'aprenentatge de la llengua des d'educació infantil : Comunicació, parla i llenguatge. Aquest el van fer les i les mestres que formen part d' educació infantil i cicle inicial i ens ha permès implementar el projecte de llengua a aquests dos cicles.

NORMATIVA

- Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553).
- Llei 12/2009, d'educació
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius

- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu